

Foto: Niklas Angelus. Design: Mike Mills.

Ansvarlig redaktør:
Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:
Nils Roar Gjerdet
Jørn Arne Aas

Redaksjonssjef:
Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:
Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen, Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Anne Christine Johannessen, Sigbjørn Løes, Nils Oscarson, Nina J. Wang, Marit Øilo

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl, Anders Godberg, Malin Jonsson

ABONNEMENT

Abonnementspris for ikke-medlemmer og andre abonnenter kr 1900,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf. 22 54 74 30.

E-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Haakon Vils gate 6,
postboks 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf. 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 800. 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: 07 Media AS

Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

LEDER

Bare snakk?

I mars arrangerte Norsk Tannvern et seminar om sosial ulikhet i helse. Det handlet om barn som er utsatt for omsorgssvikt og overgrep, og om rusmisbrukere og psykisk syke. Det ene leder ofte til det andre. Disse menneskene, de små og de som er blitt voksne, trenger omsorg og gode helsetjenester. De trenger mer enn de får i dag.

På seminaret ble Helsedirektoratets nye *Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge 0–20 år* (TannBarn) også presentert. Del 1 av denne retningslinjen er klar fra direktoratets side, faktisk også delvis implementert sies det, samtidig som den var ute på høring så lenge som frem til 10. april 2017. Del 2 er under utarbeidelse.

Kritikerne av den nye retningslinjen sier at den ikke tar hensyn til den gode tannhelseutviklingen som har funnet sted blant barn og unge, og mener at friske barn gjøres syke, i betydningen blir gjort til gjenstand for tiltak de ikke trenger. Det hevdes at retningslinjen ikke gjør det en retningslinje skal, nemlig veilede tannhelsepersonell i gode prioriteringer.

Konsekvensen, som er alvorlig, er at offentlige ressurser kanskje brukes på unødige ting. Samtidig som det er mange som trenger mer: De mest sårbare av oss, små barn som utsettes for omsorgssvikt og overgrep, rusmisbrukere, psykisk syke og pleietrengende eldre. Det er en stadig kamp for å få tilstrekkelige midler til disse gruppene.

Helsedirektøren, Bjørn Guldvog, sa selv for kort tid siden, i årstalen sin i februar at norsk ungdom – som gruppe – aldri har hatt det bedre. Dagens unge er veltilpasset, aktive, har gjennomgående god fysisk og psykisk helse og kommer godt ut sammenliknet med denne aldersgruppen i andre europeiske land.

Han løftet likevel frem de unge, de av dem som faller utenfor, de som har psy-

kiske plager og lidelser. De er det for mange av, sa Guldvog. Og han sa at når vi skal planlegge for god helse må vi starte i barneårene. Han sa at det gjøres en stor innsats i helsestasjonene, i barnehagene og i skolene med å hjelpe barn og familene deres tidlig. Dette må fortsette og forsterkes, sa han, fordi tidlig innsats er nøkkelen. Det handler om å sette inn riktig innsats til riktig tid for å kunne avbryte og endre skadelige livsmønstre, sa Guldvog.

I NAVs nyeste statistikk er det 13 046 uføre mellom 20 og 29 år. Tallet er så godt som doblet de ti siste årene. Den raskest voksende gruppen uføre er unge under 30 år med psykiske vansker. Blant uføre under 39 år skyldes nesten 60 prosent psykiske lidelser og adferdsforstyrrelser.

– Dette er svært bekymringsfullt, det representerer tapte muligheter og mye unødvendige lidelse for enkeltmennesker. Det er avgjørende for samfunnsutviklingen, bærekraften og produktiviteten at flere sektorer også har god helse som mål. Løsningen ligger ikke i reparasjon i helsesektoren, den ligger i å forebygge. Da vet vi at skole, arbeid og økonomi er avgjørende faktorer, sa helsedirektøren.

Slik jeg leser og forstår det skal innsatsen, ifølge Guldvog, og slik han ser det, rettes mot dem som trenger det mest, ikke mot barn og ungdom flest. Barn og ungdom flest i Norge har bedre helse enn barn og ungdom flest i Europa, og i verden for den saks skyld.

Hvis det er dette Helsedirektoratet mener synes jeg de skal lage retningslinjer som stemmer overens med det de sier. Ellers blir det bare snakk det som sies om hva som er viktig.

Ellen Beate Dyvi

FOTO: KRISTIN WITBERG